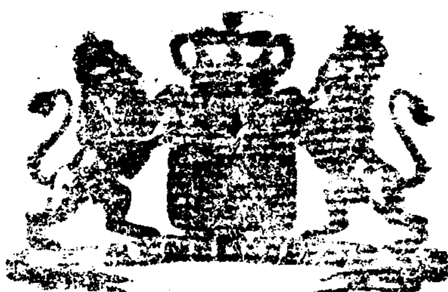
A°. 1834.

N°. 91.

DONDERDAG DEN 13den NOVEMBER.

SURINAAMSCHE COURANT.

PARAMARIBO.

SCHEEPS-TIJDINGEN.

UITGEKLAARD.

Den 6den dezer, het Schip *Alexander*, Kapt. A. S. Cassie, naar Rotterdam; lading: 438 vaten Suiker, 306 balen schoone - 2 dito vuile Katoen en 7 vaten Rum.

Idem, de Nd. Am. Brik *Cadet*, Kapt. J. Grover; naar Boston; lading: 267 vaten Malassie.

Idem, het Schip *Amsterdam*, Kapt. C. Abrahams, naar Amsterdam; lading: 282 vaten Suiker, 51 balen schoone - en 1 dito vuile Katoen.

Den 7den, de Nd. Am. Brik *Charles*, Kapt. J. Rowe, naar Boston; lading: 306 vaten Malassie.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

(*Uittreksels uit de Nieuwe Amsterdamsche Courant en Algemeen Handelsblad*, tot en met 18 *September* 1834.

FRANKRIJK.

Parijs, 14 *September*. In eenen brief van Madrid, gedagteekend 5 September, leest men hetgeen volgt:

Naar het schijnt, weigert de Kommissie van financien, waarvan de Heeren Dominico Balmaseda, Gargollo en Aguirre Solarte een deel uitmaken, aan den Minister van financien de noodige magtiging om eene leening van 400 millioen realen buitenslands te sluiten tot dekking van het deficit van 1834. De Kamer der Procuradores verzet er zich met alle kracht tegen om buitenslands krediet te zoeken; zij stelt voor, dat de Cortes-vergadering een besluit zoude nemen, ten einde aan de geestelijkheid en aan de kloosters van Nonnen en Monnikken verlof te geven om, in eene juiste evenredigheid, onroerende goederen ten bedrage van 400 millioen realen te verkoopen, deze som in 's lands kas te storten, en daarvoor een nominaal-kapitaal van 500 millioen realen 5 pCt. rentegevende inschrijvingen op het grootboek te ontvangen, elke inschrijving ten behoeve der respective kloosters of kapittels. Door dit middel zouden zij tevens schuldeischers en belanghebbenden bij den voorspoed der Koninklijke schatkist worden.

Tot verificatie zoude men plaatselijke kommissien benoemen, bestaande uit Aartsbisschoppen, Prelaten, Kanunnikken en andere Hooge Geestelijken, onder het Voorzitterschap van het burgerlijk Hoofd des departements. Deze Kommissien zouden zich onledig houden om de sommen, welke elk klooster of kappittel moet bijdragen, te verdeelen, alsmede om de moeijelijkheden te beslechten, die in de uitvoering der wet zouden kunnen ontstaan. Tijdens de Fransche overheersching in 1809, deed de Maarschalk Soult het kapittel van Sevilla onroerende goederen, die aan de kathedraal toebehoorden, ten bedrage van twee Millioen realen verkoopen, ten einde eene door dit legerhoofd opgelegde schatting te betalen, en het kapittel verkocht toen huizen, zonder dat de validiteit van den verkoop immer is betwist geworden. De Kommissie der Cortes schijnt haar gevoelen inzonderheid op dit voorbeeld te gronden.

— In den *Rénovateur* leest men het onderstaande artikel:

Wij hebben gemeld, dat een bankiershuis aan het bestuur te Madrid aanbiedingen wegens eene leening gedaan heeft. Zie hier thans nadere bijzonderheden, welke wij van gewoonlijk goed onderrigte personen ontleenen. Het huis Rothschild heeft aan den Heer de Toreno doen voorstellen om eene nieuwe geldleening tot 80 francs op zich te [illegible] De aanleiding tot dit aanbod was deze: het huis Rothschild bezit nog eene aanzienlijke hoeveelheid Spaansche fondsen; door middel van de nieuwe leening zoude men het trimestre van October kunnen betalen, waardoor de houders van Spaansche effekten met meer vertrouwen zouden worden bezield, en deze fondsen rijzing zouden ondervinden, waarna men van die willigte gebruik konde maken om al de Obligatien af te zetten, en zich zoo doende voor bankroet te vrijwaren. Wij geven dit als een beursgerucht, zonder het te willen waarborgen.

— De uit Andaluzie wat de Cholera betreft gunstig luidende berigten, zijn onrustwekkend wat aangaat de staatkundige gesteldheid des lands, zijnde er in de omstreken van Sevilla nieuwe benden insurgenten verschenen.

Verscheiden detachementen der bezetting van Madrid hebben bevel ontvangen, om naar de geïnsurgeerde gewesten op marsch te gaan. Rodil heeft versterking hoog noodig, welke echter misschien niet zal verhinderen, dat de oorlog in Navarre tot in eeuwigheid zal voortduren. Men schijnt te vrezen, dat Don Carlos eene beweging naar het gebergte van Guadarama zal ondernemen, alwaar hij onverwinnelijke positien zoude kunnen bezetten.

Morgen zal de Graaf de Toreno aan de Kamer der Procuradores twee ontwerpen van wet, betrekkelijk het muntstelsel, voordragen.

P. S. In gewoonlijk goed onderrigte kringen wordt verhaald, dat de Heer Rothschild de aan de schatkist voorgeschoten 60 millioen realen niet terugbetaald zal krijgen. Morgen is de betaaltermijn. Deze tijding vereischt echter bevestiging.

Den 15den. De noodlottige tijding, dat de Kommissie van Financien te Madrid zich zoude hebben verklaard voor de algeheele vernietiging der sedert 1823 geslotene Spaansche Leeningen schijnt zich ongelukkiglijk te bevestigen. Het Ministeriele en welonderrigte *Journal des Débats* meldt deswege het volgende:

»Men had een oogenblik gehoopt, dat de Kommissie van Financien uit de Kamer der Procuradores, ingelicht door de regtmatige reclamatien, welke het Ontwerp van den Graaf de Toreno van alle kanten heeft opgewekt, het denkbeeld om een deel der Schuldeischers door een geheel bankroet te ruïneren, zoude laten varen. Deze hoop is genoegzaam vervlogen.

»Brieven van 7 September, langs buitengewonen weg ontvangen, brengen ons het stellige berigt, dat de Kommissie haar rapport heeft geëindigd; zij is van oordeel, met eene meerderheid van 5 tegen 4 stemmen, dat de Leeningen der Cortes in derzelver geheel moeten worden erkend, en dat men de sedert 1823 aangegane Leeningen als volkomen vernietigd moet verklaren.

»De minderheid der Kommissie heeft voor de algemeene erkenning van alle Schulden gestemd.

»Overigens berust de Kommissie in de beslissing van de algemeene vergadering der Cortes.

»Wij vernemen verder door onzen Correspondent, dat eene ongesteldheid alleen den Heer Carasco belet heeft het rapport aan de Kamer der Procuradores voor te leggen; men verwacht dit mitsdien binnen weinige dagen."

— In den *Temps* leest men:

Een heden alhier ten twee ure aangekomen koerier heeft aan een bankiershuis tijdingen uit Madrid tot den 8sten dezer des avonds aangebragt. Zij melden, naar men verzekert, dat op dien dag de Heer Martinez de la Rosa zijn ontslag had ingediend, en dat zijn voorbeeld door al de overige Leden van het Ministerie was gevolgd geworden, met uitzondering van den Heer de Toreno, welke belast is gebleven met het zamenstellen van een nieuw Kabinet. Men zegt dat deze, zonder nog juist bepaaldelijk iemand genoemd te hebben, zijn voornemen had te kennen gegeven om zich te omringen met mannen, die zich duidelijker voor de beweging zouden hebben verklaard dan zijne voormalige Ambtgenooten. Dit berigt stemt nagenoeg overeen met het door menig diplomaat aan den dag gelegde gevoelen, dat hiertoe voor het Spaansche Gouvernement de noodzakelijkheid bestond, zoo het zich niet van alle kanten terstond wil tegengewerkt zien.

Buitendien heeft de Heer Toreno reeds erkend, dat de Kamer der Procuradores vijandig gezind was jegens het Ministerie, hetwelk hij bestuurde, hebbende hij tevens reeds verklaard dat hij niet hoopte zijn financieël plan te doen aannemen, tenzij hij een der meest bekende Leden der Procuradores in het Kabinet riep, en dat dit het eenige middel zoude zijn om zich de Kamer bevriend te houden.

DUITSCHLAND.

Onder het opschrift *IJzeren Spoorwegen en Stoomrijtuigen* deelt de *Augsb. Allg. Zeitung* het volgende dd. 20 Augustus van den Mein geschreven artikel mede:

Van alle kanten hoort men tegenwoordig in ons Duitsch Vaderland gewagen van het onderzoek en de voorbereidende werkzaamheden tot het daarstellen van IJzeren Spoorwegen. Overal bemerkt men levendige bedrijvigheid om ons de voordeelen van deze inrigting, ten minste op die wegen, te verschaffen, welke tot de meest bezochte behooren; want, dat ijzeren wegen slechts dan bij ons rijke gevolgen hebben en eene winst gevende onderneming genoemd worden kunnen, wanneer zij de hooge bestemming hebben om den loop des wereldhandels te bevorderen, en de het vasteland van Europa te water rondgevoerd wordende transporten in eene regte lijn door de binnenlanden te voeren, daaromtrent bestaat (met uitzondering van enkele kleine wegen) geen de minste twijfel. Niettemin voert de prijzenswaardige ijver voor Spoorwegen velen ook wel tot de overdreven meening, dat deze het eenige zijn, wat aan den bloei des handels bij ons te lande ontbreekt, terwijl in andere Staten deze IJzerbanen toch slechts kunnen worden aangemerkt als het gevolg van toenemende nijverheid en van den spekulatie geest, die zich weder op geene andere ondernemingen weet te vestigen. — Hoe dit ook zij, de aanleg van Spoorwegen staat met onderscheiden verwikkelde omstandigheden in verband, en aangezien de wenschenswaardige volmaaktheid van zulke wegen, welke voorzeker alsnog moet worden verkregen, tot dus verre niet bestaan, zullen wij in Duitschland gewis beter doen, genoemde inrigting voortaan van onze naburen te ontleenen, dan haar thans uit Amerikaansche bronnen te putten. Immers, wie geeft, de zekerheid, dat de tegenwoordige inrigting der Spoorwegen, hoe verwonderenswaardig dezelve wegens de groote resultaten ook moge schijnen, niet nog aanmerkelijke veranderingen zal ondergaan? Daar echter de geheele aanleg bij ons, tot heden toe, niets dan nabootsing zoude wezen, ware het onverstandig van ons gehandeld, zelfs zwakke pogingen van verbetering bij ons te beproeven, terwijl Engeland, Frankrijk en Amerika met hunne onmetelijke hulpbronnen ons voorgaan, en wij mitsdien slechts behoeven af te wachten wat in die landen het beste ge-

lukt. Derhalve behoorde men tot grondslag aan te nemen, dat wij, zoo lang deze inrigting hare meest mogelijke volkomenheid nog niet heeft bereikt, rustig moesten blijven en afwachten, ten einde geene zware sommen aan onzekere verbeteringen te wagen. In alle landen houden zaakkundige mannen zich tegenwoordig bezig met verbeteringen van ijzeren wegen en stoomrijtuigen, ten welken einde het Fransche Gouvernement den Ingenieur Chevalier naar Amerika heeft gezonden; doch het is onbegrijpelijk waarom men zich niet ijveriger daaraan laat gelegen liggen, om stoomrijtuigen meer algemeen op gewone straat wegen, bij voorbeeld op de voortreffelijke wegen van Zuid Duitschland, en wel inzonderheid langs de effene Rijn-oevers toe te passen. Wenschenswaardig is het, dat allen, die regtstreeks of middelbaar hierop invloed kunnen uitoefenen, met ernstige aandacht wilden lezen het onlangs uitgegeven belangrijke werkje: *Over IJzeren Spoorwegen en het vervoer door middel van stoom*, door Dr. Schmitz, te Leipzig bij de Boekhandelaars Fest.

Mengelwerk.

DE VROUWEN.

In een Hoogduitsch werkje vonden wij deze twee stellingen:

»Hoe meer Vrouwenkennis ik opdeed, »des te meer ging de kennis aan mijne eigene Vrouw achterwaarts; want hoe meer »Vrouwen men leert kennen, des te minder »kent men de Vrouw."

»In den slechtsten Echt vindt men, wat »men in den besten heeft, en in den besten »wordt gevonden, wat men in den slechtsten aantreft."

Wij voegen er, met betrekking tot den Man, deze beide stellingen nevens:

Wie de Vrouwen beminnelijk wil *maken*, moet beginnen met dezelve *daarvoor te houden*.

Wie de Vrouwen beminnelijk *houden* wil; moet vooral niet verzuimen, zichzelven bij haar beminnelijk te *maken*.

WAREN ALLE GELEERDEN ZOO!

De beroemde ABU JUSUFF, die onder Kalif HADIH als Opperregter te *Bagdad* leefde was een merkwaardig voorbeeld van die bescheidenheid, welke ware verdienste kenmerkt. De bewustheid van hetgene hem nog ontbrak drong hem dikmaals, twijfel te voeden, waar menschen met oneindig minder kennis en doorzigt stellige uitspraak deden. Na het onvermoeidste onderzoek van alle de omstandigheden, verklaarde hij eens, dat het hem aan kennis ontbrak, om eene onderhavige regtzaak te beslissen. »Gij meent dan," sprak een neuswijs Hoveling, wien deze verklaring mishaagde, »dat de Kalif u voor uwe onkunde betaalt?"— »Geenszins," hernam de Regter met zachtheid: »De Kalif betaalt mij, en »zeer ruim, voor datgene, wat ik weet; »maar zoo hij mij voor datgene wilde be»talen, wat ik niet weet, dan waren alle »de schatten van zijn rijk ontoereikend."

DE KOE EN DE OOIJEVAAR.

Eene Fabel.

Op eene schoone weide lag een welverzadigd Rundbeest te herkaauwen; en, gelijk ook de Mensch wel eens gewoon is, trad hij met zichzelven in gesprek: »Weleer was de plaats, waar ik thans lig, niets dan een moeras; en geen Rund, zoo als mijn vader mij verhaalde, weidde hier. Thans is er voeder in overvloed voor eene gansche kudde Ja, ja, de Heeren Filozofen hebben gelijk: de wereld wordt met elken dag schooner en beter." — Van honger klepperende, verzuchtte een arme Ooijevaar, die, op korten afstand, van zijnen verren togt een weinig uitrustte: »Ach! ik zelf heb eens dat fraaije moeras gezien, en menigen kikvorsch daaruit gehaald. Hoe heerlijk was het in dien tijd! Doch thans wordt elk moeras verkeerd in eene weide. Is dat verbetering? Neen! dagelijks, God betere 't! wordt het erger. Gaat dat zoo voort, dan wordt welhaast geen Ooijevaarsgeslacht meer op aarde gevonden."

HET MENSCHELIJK HART.

Nu ligt het bloot, dan is 't bedekt;
Nu is het rein, dan weêr bevlekt;
Nu is het warm, dan laauw of koud;
Nu, oud reeds, jong; dan, jong, reeds oud;
Nu is het trotsch, dan weêr gedwee;
Nu juicht, dan kermt het ach en wee;
Nu zinkt het diep, dan rijst het weêr;
Nu loodzwaar, dan een ligte veêr;
Nu schenkt het vreugd, dan brengt het smart:
Ziedaar 't veelzijdig menschlijk hart!

(*Vaderl. Letteroefening* 1834.)

DE MORAVISCHE BROEDERS.

Volgens geloofwaardige opgaven bedraagt het getal der Moravische Broeders, over den geheelen aardbodem, niet meer dan 16000. Niettemin onderhouden zij 127 Zendeling-genootschappen om de Heidenen te bekeeren, en geven daarvoor jaarlijks meer dan 100,000 guldens uit.

(*Recencent ook der Recencenten.*)

Te PARAMARIBO, bij J. J. ENGELBRECHT.